

Milloin korjaamaan apilaa?

Apilan maidontuotantovaikutus on useissa ruokintakokeissa osoitettu paremmaksi kuin vastaavan sulavuuden omaavan nurmisäilörehun. Apila on mahdollisuuksiinsa nähden aliarvostettu rehukasvi, johtuen vaativammasta viljelytekniikasta ja ehkä uskalluksen puutteesta.

Käytännössä apilaa ei viljellä lehmien rehuksi puhdaskasvustona, vaan seoksina eri heinälaajien kanssa. Apilalle riittää perustamisvuonna karjanlanta. Typpilannoitus on varma tapa lyhentää apilanurmen ikää. Typpilannoitus tulee kyseeseen silloin, kun apilan osuus on laskenut pieneksi ja sato täytyy saada seoskasvuston heinäosuudesta.

Kalkitus täytyy olla kunnossa, mutta liian korkeasta pH:sta saattaa siitkin olla apilalle haittaa. Suosituksena on pH 6 - 6,5. Syväjuurisena kasvina apila kestää kuivuutta, toisaalta se kärsii korkealla olevasta pohjavedestä ja maan tiivistymisestä.

Puna-apila on Suomessa eniten käytetty apilalaji, mutta myös alsikeapilaa voi kokeilla

seoksina etenkin eloperäisillä maalajeilla. Persianapila on Suomen olosuhteissa käytännössä yksivuotinen kasvi. Sadonmuodostuksen kannalta useaa niittokertaa vaativa valkoapila kannattaa jättää käytettäväksi laidunnurmiin.

Pellon kasvukunnon ja viljelyolosuhteiden ollessa apilalle suotuisia lannoittamaton puna-apila voi tuottaa samansuuruisen sadon kuin lannoitettu nurmi. Esimerkiksi MTT Maaningan koeaseman pellolla toisen vuoden apilanurmi tuotti kesällä 2009 kahdessa niitossa yhteensä 7000 ry/ha. Tämä on poikkeuksellisen suuri sato, ja tyyppillisempänä lukuna ilman typpilannoitusta voi pitää kolmen satovuoden keskiarvona reilua 4000 ry/ha.

Apilan matalasta sokeripitoisuudesta ja

korkeasta puskurikapasiteetista johtuen sen säilöntä on nurmirehua haastavampaa. Esikuivatusta ja säilöntäainetta käyttämällä on kuitenkin hyvät mahdollisuudet saada korkealuokkaista säilörehua.

Korjuu nurmia myöhemmin

Niittokertoja kesää kohti saa olla normaalisti kaksi, joista toinen täytyy Etelä-Suomessa olla ennen elokuun loppua ja pohjoisemmassa viikkoa aikaisemmin. Myös kolmas niitto on lämpimänä syksynä mahdollinen, mutta se täytyy ehdottomasti tehdä kasvukauden loputtua lokakuun alkupuolella. Sadonlisäystä enemmän kolmannella niitolla saattaa olla

Elokuun puolenvälin jälkeen apilan osuus kasvustossa on kohonnut vallitsevaksi.

Apilapitoisen nurmen ensimmäistä niittoa kannattaa viivästyttää vain 3 - 4 päivää.

Seosrehun väkirehuprosentti pitää apilarehua käytettäessä olla hiukan matalampi kuin nurmisäilörehulla.

merkitystä apilan talvehtimiseen. Lumen alle jäävän massan poistaminen vähentää merkittävästi lumihomeista johtuvia talvehtimistappioita.

Apilan kehitysrytmi on nurmiheiniä hitaampi, joten ensimmäisen sadon niitto on hieman nurmikasvustoa myöhemmin. Maatiloilta kerätyn aineiston mukaan ensimmäisessä sadossa D-arvo on pienentynyt päivittäin apilakasvustossa keskimäärin 2,9 g/kg ka, kun taas nurmen vastaava luku on 4,8 g/kg ka. Tämä tarkoittaa, että pellolle voisi lähteä korjaamaan puhdaskasvustona viljeltävää apilaa reilu viikko nurmen jälkeen, jos haluaa sadon D-arvoksi 690 g/kg ka.

Apilan osuus ensimmäisen niiton seoskasvustossa jää usein noin 30 prosentin tietämille, joten käytännössä niittoa voi viivästyttää vain 3 - 4 päivää nurmea myöhemmäksi. Toisaalta kasvustoissa on runsaasti vaihtelua ja joskus samaan aikaan niitettäessä seosapilakasvuston D-arvo on ollut jopa nurmea matalampi.

Toisessa sadossa apilan osuus nousee vallitsevaksi, kun kasvin oma typensidonta lähtee lämpimässä maassa kunnolla käyntiin ja toi-

saalta maan rajalliset typpivarastot rajoittavat nurmen kasvua. Kuiva kesä edesauttaa apilan osuuden kasvua. Samalta lohkolta saatavat ensimmäinen ja toinen sato ovatkin yleensä varsin erilaisia niin kasvilajeiltaan kuin rehuarvoltaan.

Apila lypsättää nurmirehua paremmin

Apilarehun syöttöä ummessaoloaikana kannattaa välttää, koska apila sisältää runsaasti kalsiumia ja lisää poikimahalvauksen riskiä. Puna-apilasäilörehun uskotaan joskus liittyvän hedelmällisyshäiriöihin, mutta nykytietämyksen mukaan tälle ei ole perusteita.

Ruokintakokeissa apilarehun on todettu tuottavan enemmän maitoa vastaavan D-arvon omaavaan nurmirehuun verrattuna. Tämä periaatteessa antaisi mahdollisuuden pienentää väkirehuruokintaa, jos haluaa pitää maitotuotoksen molemmilla karkearehutyypeillä samana. Yleensä kuitenkin pyritään mahdollisimman hyvään tuotostasoon ja väkirehumäärät pidetään samana nurmikasvilajista riippumatta.

Käytännön kokemusten mukaan väkirehুমäärää nostettaessa apilarehuilla maksimi väkirehuprosentti tulee nurmirehua aikaisemmin vastaan, mikä osittain johtuu apilan matalasta NDF-pitoisuudesta. Seosrehutiloilla appeen väkirehuprosentti voi olla nurmirehua käytettäessä jopa 60 - 70 %. Apilalla tällainen väkirehuprosentti johtaa hapanpötsiin ja löysään sontaan.

Koetulosten mukaan väkirehun lisävalkuaisvasteet ovat olleet pelkällä apilasäilörehulla heikompia nurmisäilörehuun verrattuna. Käytännössä tämä tarkoittaa, että apilan kakkosadon ruokintasuunnitelmaa tehtäessä väkirehun valkuaispitoisuus voidaan pitää maltillisena, väkirehun raakavalkuainen luokkaa 160 g/kg ka. Suuresta lisävalkuaisruokinnasta ei ainakaan saada apilan kanssa samaa hyötyä kuin aikaisin tehdyllä nurmisäilörehulla. Ensimmäisen niiton apila on usein nurmivaltaista ja lisävalkuaisruokinta voi olla samanlainen kuin nurmisäilörehua käytettäessä. **n**

Arvioi apilan määrä laskurilla

Kasvuston apilapitoisuuden arviointi on vaikeaa, koska suurilehtisen apilan osuus helposti yliarvioidaan. Apilapitoisuuden voi arvioida rehunäytteen kalsiumpitoisuuden avulla. Artturi-sivustolta löytyy laskuri, johon tallennetaan maan ja rehun kalsiumpitoisuudet. Pitoisuuksien perusteella laskuri antaa arvion rehunäytteen apilapitoisuudesta.

Sivuston osoite on <https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Artturi> ja laskurit löytyvät ruudun oikeasta yläkulmasta.

Kesäkuussa timoteita on vielä kasvustossa enemmän kuin apilaa.